

Elke gemeente zijn passiefbouw

17 mei 2009

Frank VANDENBROUCKE
Vlaams Minister van Onderwijs en Vorming

Londerzeel, Voorstelling open deur Passiefbouw GTI Londerzeel

Dames en heren,

Deze school is een toonbeeld van het beleid rond scholenbouw dat ik in deze regeerperiode heb gevoerd. Hier zal een passiefschool oprijzen die een baken wordt voor deze gemeente. Een baken van zorg voor de toekomst. Een baken van zorg om de leefbaarheid van deze planeet. Een baken van zorg om de klimaatverandering binnen de perken te houden. Het verhaal is hier goed bekend. Een team van uw school was een paar jaar geleden de klimaatkampioen van Vlaams-Brabant. Ze kwamen naar buiten met het beste educatief pakket voor hun leeftijdgenoten over de gevolgen van de opwarming van de aarde. U weet dus allemaal dat we in het Kyotoakkoord hebben afgesproken om drastisch energie te besparen, om broeikasgassen in onze atmosfeer te verminderen. Dat is een engagement dat ons land heeft aangegaan, samen met vele andere industrielanden.

(Zuinig energieverbruik in scholen)

Het is aan de overheid om daar het voortouw in te nemen. Zuinig omspringen met energie staat dus centraal in mijn scholenbouwbeleid. Ik ben ervan overtuigd dat de school, als publiek gebouw, een voorbeeldfunctie heeft bij de realisatie van de Kyoto-doelstellingen. Een voorbeeld voor de leerlingen, voor de leraren, voor de ouders, voor de omwonenden en voor de hele gemeente.

Ik richt mijn aanpak op alle niveaus. Bestaande scholen kunnen REG-subsidies aanvragen, voor rationeel energiegebruik. Nieuwbouwscholen moeten voldoen aan de energienorm E70, een norm die een ideale balans geeft tussen extra kosten en energiebesparing. De extra kosten om die norm te halen, worden helemaal terugbetaald.

(Passiefscholen)

Maar de kers op de taart is natuurlijk de bouw van passiefscholen in Vlaanderen.

Dames en heren,

het gemeentelijk technisch instituut van Londerzeel zal een van de eerste scholen zijn in Vlaanderen die zijn leerlingen mag verwelkomen in een passiefschool. Die is zuinig met energie dankzij passieve strategieën: een goede isolatie, extreme luchtdichtheid, voldoende ventileren en vensters gericht op het zuiden. Daarmee verbruiken passiefscholen vier keer minder energie dan een gebruikelijke nieuwbouwschool. Ze hebben dus omzeggens bijna geen verwarming meer nodig.

De bouwkosten van een passiefgebouw liggen natuurlijk hoger, door de doorgedreven isolatie en ventilatie en door een grondige controle van het ontwerp en het bouwproces. Maar de scholen zelf moeten hiervoor geen zwaardere investering doen. De meerkosten om een passiefscholen te bouwen zal ik voor alle onderwijsnetten voor 100% subsidiëren. Hiervoor heb ik 21 miljoen euro vrijgemaakt.

Het kost die scholen dus geen cent meer, en nadien plukken ze er ruimschoots de vruchten van: elk jaar een heel lage energiefactuur.

Dit is prima voor het milieu. En prima voor de school. Ze houdt meer centen over voor de dagelijkse werking, voor sport, voor de schoolreis of voor een culturele activiteit.

(Geselecteerde projecten)

Natuurlijk zijn we niet over één nacht ijs gegaan om met de bouw van passiefscholen te beginnen. We hebben eerst een studiereis gedaan naar Luxemburg en Duitsland, waar ze veel ervaring hebben met passiefscholen. En wat we daar hebben opgestoken, heeft mij over de streep getrokken om ook in Vlaanderen een oproep te lanceren voor de bouw van passiefscholen. En niet alleen ik werd overtuigd. Ook mevrouw Van Ceulebroeck, de directeur van het GTI, en een technisch leraar van deze school die me samen met nog tientallen andere scholen vergezelden op deze studiereis, waren zeer enthousiast. En dat heeft zijn vruchten afgeworpen.

De oproep van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) voor de bouw van passiefscholen leverde 75 kandidaturen op. Een selectiecommissie beoordeelde de projecten op basis van een aantal vastgelegde criteria. Kan het project snel gerealiseerd worden? Is het bouwproject representatief? Is de school bereid om de energieprestaties permanent op te volgen? Past het project in de totaalvisie van de inrichtende macht op duurzaamheid? En engageert de inrichtende macht zich om hun passief school open te stellen voor geïnteresseerden?

Uiteindelijk komen er in heel Vlaanderen 24 passiefscholen, in alle provincies en voor alle onderwijsnetten. We zullen meer dan 65.000 m² passiefbouw realiseren.

(Toelichting bij project Londerzeel)

Dames en heren, het GTI van Londerzeel is een van de 24 geselecteerde projecten. Ze zal dus een pioniersrol vervullen in deze gemeente, in de provincie, in Vlaanderen.

Het voorontwerp van de nieuwe passiefschool voor het GTI is nu afgerond, na een jaar van intensief werk door het architectenbureau in overleg met het bouwteam van de school, de schepenen van Onderwijs, het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (Agion) en het team van de Vlaamse Bouwmeester. Volgende maand wordt de bouwaanvraag ingediend en dan kan de bouw zo snel mogelijk van start gaan. Een precieze timing kan ik tot mijn spijt nog niet geven.

De school wordt uitgebreid met 15 klassen, een grote atelierruimte, een refter, een openleercentrum en een sporthal. De nieuwbouw sluit zo aan bij de bestaande gebouwen dat hij de speelplaats omsluit. Centraal in het gebouw ligt de refter. Die zal niet alleen dienen als eetzaal, maar ook als ontmoetingsplek, als overdekte pauzeruimte of als werkplek voor leerlingen en leerkrachten. Allemaal mooi bedacht.

Deze school zal net als andere passiefscholen baanbrekend zijn op het vlak van energiezuinig bouwen. Ze zal een voortrekker zijn. Een pionier die duidelijk maakt aan onze samenleving: 'duurzaam energieverbruik is nodig, en het kan.' Dat u op deze opendeurdag aandacht schenkt aan de nieuwe passiefschool doet me dan ook heel veel plezier. Het is een uitstekend moment om het project en de ideeën in deze – onze – streek bekend te maken.

(DBFM)

Dames en heren, deze school kan model staan voor hét schoolgebouw van de toekomst omdat ze wordt opgetrokken volgens de passiefhuisstandaard. Maar evenzeer omdat ze één van de eerste scholen is die gebouwd wordt met publiek-private financiering in het zogenaamde DBFM-project.

Zoals u weet heb ik in de afgelopen regeerperiode een inhaaloperatie voor scholenbouw opgezet. Het klassieke budget voor schoolinfrastructuur is de voorbije jaren aanzienlijk opgetrokken. Dit jaar bv. investeren we 75 miljoen extra voor de reguliere scholenbouw. Vorig jaar gaven we daarbovenop nog een eenmalige impuls van 175 miljoen euro.

Maar dat is niet genoeg om de achterstand in te lopen. Daarom heb ik ook een alternatieve piste gelanceerd. De overheid richt met een privé-partner, Fortis, een vennootschap op die instaat voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van de schoolgebouwen. Of DBFM het Engelse letterwoord voor design, build, finance en maintain.

211 nieuwe scholen voor 1 miljard euro zal het resultaat zijn van dit partnership. Londerzeel staat met zijn project 3^e in de rij.

Net zoals de projecten in Genk en Sint-Niklaas, wordt het bouwprogramma van de technische secundaire school van Londerzeel bovendien als proefproject behandeld.

De totale kostprijs voor de bouw van deze nieuwe school wordt door Agion geraamd op

ongeveer 9,34 miljoen euro. Deze investering zal worden gerealiseerd binnen het DBFM-programma. De gangmaker voor dit programma, de NV School Invest, is al begonnen met de voorbereidende werkzaamheden. Nu, het is de bedoeling dat de school niet alleen wordt gebouwd, maar ook gedurende 30 jaar ter beschikking wordt gesteld aan de inrichtende macht. Intussen zal de DBFM-vennootschap instaan voor het eigenaarsonderhoud van de gebouwen. Ook dit eigenaarsonderhoud zal worden gesubsidieerd door Agion, voor 90%. Naast de verhoogde subsidies voor de passiefbouw is dit ook een substantiële bijkomende subsidie bij het gangbare subsidiepercentage van 60% voor de bouw van een school. Momenteel onderhandelen we nog over de beschikbaarheidsvergoeding, dus een precies eindbedrag van de toelage kunnen we nog niet geven. Maar terug naar het wezen van dit project. In een technische school zoals deze heeft het nieuwe complex nog een extra troef. Het is niet alleen een nieuwe, duurzame, hedendaagse en aantrekkelijke leeromgeving. Het kan ook een interessant leerobject worden van de leerlingen in deze technische school.

(Technici voor de toekomst)

Want om een duurzame toekomst waar te maken, kunnen we slim investeren. Slim investeren in gebouwen. Maar ook slim investeren in mensen. En slim investeren in technici voor de toekomst. Dat is een nieuwe piste die ik wil openen: een grootschalig actieplan voor het beroeps- en technisch onderwijs. Laten we van deze scholen voorlopers maken in het opleiden van "technici voor de toekomst".

Ongetwijfeld biedt deze school kansen om leerlingen in Bouw, Elektrotechniek of Koeling en Warmte specialisten te laten worden in passiefbouw. Ook in andere sectoren kunnen leerlingen worden opgeleid in duurzame technologieën.

Hier en daar is men er al mee bezig. En ook op deze school is dat al jaren een aandachtspunt. Maar laten we dat nog meer doen, nog systematischer, nog omvattender, met alle bso- en tso-scholen. Als we al deze leerlingen in alle studiegebieden het bewustzijn en de kennis van ecologie in hun vakgebied bijbrengen, dan kunnen we van deze jonge mensen voorlopers maken. Ambassadeurs die denken in termen van energiezuinigheid en schone technologie.

Als ik daartoe de kans krijg, wil ik me daar na 6 juni 100% achter zetten. Ik wil zorgen voor extra financiering om scholen de nodige uitrusting te bezorgen. Ervoor zorgen dat we met alle onderwijspartners de opleidingen inhoudelijk actualiseren, pedagogisch-didactisch pakketten ontwikkelen en met de bedrijven duidelijke afspraken maken over leerkrachtenstages.

U weet dat ik de voorbije jaren al zwaar geïnvesteerd heb in de uitrusting van het technisch en beroepsonderwijs. Ik heb een omvangrijke investeringsoperatie opgezet in de studiegebieden Auto, Bouw, Grafische communicatie en media, Hout, Koeling en warmte, Mechanica-elektriciteit en Textiel en bepaalde opleidingen binnen de studiegebieden Chemie en Land- en tuinbouw en het BuSO-onderwijs. Over de volledige periode gaat het om een injectie van ongeveer 41,5 miljoen euro. Het GTI heeft hier ook een graantje van meegepikt. Dit jaar bv. 35.000 euro.

Ik heb dit oorspronkelijk omschreven als een "inhaalbeweging" voor het tso en bso, maar ik ben er intussen van overtuigd dat het hiermee niet gedaan is. Ik pleit er uitdrukkelijk voor om deze inspanning tijdens de volgende regeerperiode onverkort verder te zetten. En om er nieuwe inspanningen voor 'technici voor de toekomst' aan toe te voegen.

(Slot)

Dames en heren,

Ik ben er erg trots dat er hier een passiefschool komt. Een gebouw dat meteen een geknipte omgeving is om technici van de toekomst op te leiden. Een gebouw dat als voorbeeldproject de afzetmarkt voor passieve bouwproducten zal toenemen. Een gebouw dat de ervaring bij architecten, studiebureaus en aannemers sterk zal vergroten. En dat dus de totale bouw prijs van passiefgebouwen in de toekomst zal doen dalen.

Het GTI zal met de bouw van de nieuwe passiefschool een voorloper zijn en zorgen voor een warme en inspirerende leefomgeving voor iedereen.

De passiefschool van Londerzeel staat nu op de kaart als lichtend voorbeeld voor haar inwoners. Ik hoop dat elke gemeente dit voorbeeld volgt. Dat elke gemeente minstens één gemeenschapsvoorziening volgens de passiefhuisstandaard uitbouwt. Dat op zich en de olievlek – als ik me zo mag uitdrukken – die dat in een gemeente teweegbrengt, zal ongetwijfeld zorgen voor een ommekeer in Vlaanderen

Tot slot nog dit. Bouwheer zijn brengt vaak stress mee. Ik hoop dat u, de verantwoordelijken in deze school, zich niet te veel bouwzorgen hoeven te maken. Ik wens u heel veel succes met het bouwproces en nadien heel veel succes met de nieuwe school. Als het al eens moeilijker zou gaan, helpt het idee van het prachtige eindresultaat u er vast weer bovenop.